

odchází dobrovolně s 200 dětmi do vyhlazovacího tábora Treblinka; dvě nejmenší nese v náručí. Heinrich Himmler určuje jako novou barvu pro německé hasičské vozy „leteckou šed“.

*

Otec trval na setkání se Stellou. Autem dojel až do Vídně a odtamtud pokračoval vlakem, protože se při posledním letu dostal do sněhové bouře a letadlo s namrzlým kokpitem muselo nouzově přistát.

Lokomotiva vyfukovala do nádražní haly mračna dýmu. Dojel jsem s otcem do hotelu, kde jsme se spolu usadili do křesel v jeho pokoji a popíjeli arak s ledovou vodou.

Otec mi vyprávěl, jak pomocí siderického kyvadélka zjistil, že do Německa brzy vstoupí americké jednotky. Vstal jsem a klekl si vedle jeho křesla.

„Tati, já se bojím.“

„Miluješ ji?“

„Myslím, že ano.“

„Tak to se taky bojím.“

Když jsem vešel do našeho pokoje, Stella si napouštěla vodu do vany. Seděla na jejím okraji, četla si knihu od Vicki Baumové a pila sekt s kostkami ledu.

„Táta se na tebe těší.“

Dlouze mě políbila.

„Mám strach, že něco zvořu,“ řekla.

„To nemusíš.“

„Neumím mluvit tak nóbl jako ty.“

Na úzké žulové polici pod zrcadlem v koupelně jsem si všiml jedné její cedulky: „miluješ mě ještě?“

Večer jsme chtěli jít do hotelové restaurace, jídlo tam bylo navzdory přidělovému systému dobré. Ve sklepě dosud leželo několik sudů Châteauneuf-du-Pape. Portýr mi svěřil, že ve sklepě pracují dva francouzští váleční zajatci, kteří víno lahvuji.

S otcem jsme čekali u baru. Stella zapomněla na čas. Když jsem ve smokingu odcházel z pokoje, seděla nahá u toaletního stolku. Nikdy jsem nechápal muže, kteří si stěžují na své ženy, že jim to v koupelně trvá příliš dlouho.

Otec vykládal, že dva naši stájníci dobrovolně vstoupili do wehrmachtu. Stěžoval si, že mu chybí kuchařka, přestože nakonec už při pečení chaly neustále zpívala žalozpěvy v jidiš. Zasmáli jsme se.

„Nemáte náhodou pomeranče?“ zeptal se otec Tloušťíka Franze.

„Samozřejmě že máme.“

„Uděláte mi prosím screwdriver s čerstvě vymačkanou šťávou?“

„Zajisté,“ odpověděl Franz.

O pět minut později otcí se sklopenýma očima oznámil, že v celém domě není jediný pomeranč.

„Promiňte, válka. Prostě zmizely.“

Stellu jsem spatřil v okamžiku, kdy vystoupila z výtahu. Měla na sobě ty tmavé šaty a poprvé od svého pobytu v Burgstraße se na veřejnosti objevila bez šátku. Dorůstající vlasy si pomocí vody a brilantiny sčesala na stranu,

na pěšinku. Otec se svezl z barové stoličky. Když před ním udělala pukrle, postoupil o krok vpřed a sevřel ji v náručí.

„Dcero moje,“ prohlásil.

Zatvářila se překvapeně.

„Jako jezídká princezna,“ pokračoval.

„Těší mě.“ Postřehl jsem, jak se Stella snaží potlačovat obvyklý berlínský dialekt.

„A k tomu tyhle šaty,“ otec jí palcem a ukazováčkem promnul látku v pase. „Florentské hedvábí?“

Stella se zasmála tak hlasitě, až se po ní dva muži ve foyer ohlédli.

„Fritzi je pro mě votočil.“

Otec se nejistě usmál. Mně hořely uši.

Zavěsila se mezi nás a šli jsme do restaurace.

„Máte ráda ústřice?“ zeptal se jí otec.

„Co prosím?“ nechápala.

Otec objednal dvanáct syltských ústřic na ledě a Stelle ukázal, na kterém místě musí zastrčit nůž mezi lastury. Na první jí nakapal vinaigrette. Z nějakého nevysvětlitelného důvodu nebyly ústřice na příděl.

„Vypadá to srandovně,“ zašeptala Stella a zazubila se. Vysrkla ústřici, zašklebila se a pak se na otce ohromeně podívala.

„To je ale vynikající,“ vydechla.

„Nejlepší jsou v Saint-Malo, rovnou z moře. A s citronovou šťávou,“ řekl.

Možná to bylo tak krásné, protože jsme věděli, že se to už nikdy nebude opakovat. Otec vyprávěl o svých cestách přes Atlantik na *Queen Mary*. Potom o Meleku Táúsovi, jehož

uctívají jezídi, padlém andělovi, jenž svými slzami uhasil peklo. Stella mu seděla po boku a poslouchala jeho příběhy. Popisoval jí čínský obraz z pátého století, který viděl v Metropolitním muzeu. Bylo na něm stádo opic, jež šplhaly po stromě nad jezerem a snažily se chytit odraz měsíce na vodě.

„Proč?“ zeptala se Stella.

„Proč děláme to, co děláme, moje milá?“

Ke stolu přistoupil číšník. Otec dlouze studoval jídelní lístek, který mu číšník podal.

„Pane vrchní, co přesně je dušené maso s kořením?“

„Dříve se tomu říkalo ragú, pane.“

„A hrnec na ohni?“

„Francouzi říkají pot-au-feu, pane.“

„Aha.“

„Změněno na pokyn říšského ministerstva lidové osvěty, pane.“

Okamžitě jsem si vzpomněl na Tristana.

„Protože musíme,“ řekla Stella.

„Pardon?“ nerozuměl otec.

„Ty opice a měsíc. Děláme to, co děláme, protože musíme.“

Stella se toho večera hodně smála a tu a tam se dotkla otcovy paže. Když se připozdilo, povídali si spolu o tajných naukách drúzů, poslouchal jsem je jen napůl. Stella se usmívala, rozhlédla se po místnosti a pak jí najednou, mezi dvěma mrknutími, zmizela z obličeje veškerá barva, dokonce i já jsem to poznal.

„Dítě moje, uviděla jsi strašidlo?“ zasmál se otec.

Otočil jsem se a zjistil, že Stella zírání na jeden stůl v rohu místnosti, u něhož seděla žena v bavlněných šatech a uniformovaný muž s dlouhými kadeřemi.

„Tamhle,“ vykoktala, „ten... tamhle.“

„Copak je, holčičko?“ zeptal se otec.

Dlouhovlasý muž si všiml, že se na ně díváme. Zdvihl na pozdrav sklenku červeného vína.

„Odved' mě odsud,“ zašeptala Stella. Zaryla mi do ruky nehty.

Objal jsem ji kolem boků a vyšel s ní z restaurace.

„Zítří ti to vysvětlím,“ pronesl jsem k otci. Ten kráčel vedle nás a ve foyer mi předal sametový váček.

„Pro vás,“ řekl, „pro vás.“ Znovu se nejistě usmál. Přikývl jsem a nastoupil do výtahu. Otec zůstal stát před ním. „Dobrou noc, holčičko,“ dodal ještě. Stella měla obličej zabořený do mého ramene a zřejmě ho neslyšela.

Když se dveře výtahu zavřely, zašeptala mi do ucha jediné slovo.

„Zahradník.“

V našem pokoji hned zamířila do koupelny a dlouho tam zůstala.

Podíval jsem se do sametového váčku. Obsahoval dvoje stejné hodinky, plochý model s ručním natahováním, měly světlý ciferník s decentními číslicemi a uprostřed vyvedený nápis „Precision“.

K tomu otec napsal na lístek: *Koupil jsem je pro tvoji matku a pro sebe. Snad vám přinesou víc štěstí. Aristoteles říká, že čas a změna jsou spolu neoddělitelně spjaty. Jestli je nebudete chtít, darujte je dál. Táta*